

98 százalékos különadó: Önadózás vagy adókiivetés? (2011.04.21.)

Az adófizetési kötelezettségünknek kétféleképpen tehetünk eleget: önadózással vagy adóhatóság általi adókiivetéssel. A 98 százalékos különadóról szóló törvényben keveredik a kétféle adózási mód. Nem csoda, hogy a NAV is zavarba jött tőle.

Önadózás során a magánszemély maga határozza meg az általa fizetendő adó alapját és összegét. Ennek ellentéte a **kiivetéses adózás**, amikor az adózási kötelezettséget és az adó összegét az **adóhatóság** állapítja meg. Önadózás esetén az adóhatóságnak csupán az ellenőrzés és a valóságtól való eltérés bizonyítása után a szankcionálás a feladata.

A két fogalom követelményeit vessük egybe a 98 százalékos különadó esetében. A 98 százalékos különadó alapja a korábbi évek személyi jövedelemadó bevallásából, illetve a magánszemély által kötelezően megőrzendő bevallást alátámasztó iratokból nem állapítható meg. A különadó alapját képező jövedelmekre vonatkozó adatokkal egyedül a volt munkáltató rendelkezik kötelező erővel. A munkavállaló a munkaviszony megszűnésekor kaphatott olyan bérjegyzéket, mely tartalmazta a különadó alapot képező jövedelmeket, de a bérjegyzékre nem vonatkozik a magánszemély iratmegőrzési kötelezettsége, mivel az nem szükséges a korábbi évek szja bevallásai alátámasztására. A kilépéskor kapott kilépő adatlap az Szja bevallásnak megfelelő bontásban tartalmazta a jövedelmeket, tehát ez szintén nem alkalmas a különadó alapjának meghatározására. Tehát a volt munkáltató (kifizető) adatszolgáltatása nélkül a különadó alapja nem határozható meg.

Önadózás:

- Munkáltató kötelező adatszolgáltatása a volt munkavállaló felé,
- Az adóhatóság felé a munkáltató kontroll adatszolgáltatást teljesít,
- A különadó alapját és összegét a magánszemély állapítja meg és vallja be,
- A magánszemélynek a bevallás benyújtásával kapcsolatosan nincs jogorvoslati lehetősége, mert jogorvoslat csak a hatósági döntéssel (végzés, határozat) szemben van,
- Ha a munkáltató kontroll adatszolgáltatása eltér a magánszemély bevallásában szereplő adatoktól, vagy a magánszemély nem nyújtott be bevallást, akkor az adóhatóság bevallás utólagos vizsgálata eljárás keretében tárja fel az eltérés okát.

Kivetéses adózás:

- Munkáltató kötelező adatszolgáltatása a NAV felé,
- A volt munkavállaló kérésére kontroll adatszolgáltatás küldése a magánszemélynek,
- A különadó alapját és összegét a NAV határozatban állapítja meg, mellyel szemben a magánszemélynek jogorvoslati lehetősége van,
- Ha a munkáltató kontroll adatszolgáltatása eltér a magánszemély bevallásban szereplő adatoktól, akkor az adóhatóság bevallás utólagos vizsgálata eljárás keretében tárja fel az eltérés okát.

A fenti két – egymást kölcsönösen kizáró (!) - adózási módnál aláhúzással jelöltük a törvényben szereplő kötelezettséget. Jól látható, hogy keveredik a két adózási mód. A törvény szövegéből elsősorban a kivetéses adózási mód következik amiatt, hogy a volt munkáltatói adatszolgáltatás csak az adóhatóság irányába kötelező. De az is megállapítható, hogy egyikben sincs lehetőség arra, hogy a volt munkáltató határozza meg a különadó alapját. Ezért állítom azt, hogy a NAV szakmailag hibás adatszolgáltatási nyomtatványt tervezett, amikor a 98 százalékos különadó alapjának meghatározását a volt munkáltatótól várja el. Mivel a jogalkotó szakmai hibája is egyértelmű (Önadózás kontra kivetéses adózás), ezért a NAV hibája részben megmagyarázható. A kialakult helyzetben az felel meg leginkább a törvényességnek, ha a különadó alapjának meghatározását rábízunk az adóhatóságra. Ehhez szükséges, hogy a magánszemély ne nyújtsa be a 1053K bevallását a jogalkotói és adóhatósági hibára tekintettel. A kifejtettek miatt szankcióra nem kell számítani.

Még ügyvédek is keverik az Önadózást az Adókivetéssel. (Ügyvédi vélemény az Egyenes beszéd április 8-i adásában hangzott el dr. Magyar Gábor ügyvédtől)
http://atv.hu/video/video-20110408_magyar_gabor

Azét tanácsolják, hogy mindenki adja be 1053K bevallását, de ne fizesse be a különadót. A véleményük szerint ekkor meginduló közigazgatási eljárásban érvényesítheti jogorvoslati jogát a magánszemély. Ez téves vélemény! Ha valaki Önadózással benyújtja a 1053K bevallását, akkor ezzel lemond a jogorvoslat lehetőségéről. Ha a magánszemély nem fizeti be a bevallott különadót, akkor megindul a végrehajtási eljárás. Jogorvoslati lehetősége csak határozatban megállapított kivetéses adózás esetén van a magánszemélynek, illetve önadózás esetén, ha nem adja be a bevallást.

Angyal József okleveles adószakértő